

اثر غلظت های مختلف بنزیل آمینو پیورین و کینیتین بر پرآوری شاخساره جانبی و نابجا توت فرنگی (*Fragaria X ananassa* Duch)

محمود صادقی^۱، یوسف حمید اوغلی^۲، محمود اثنی عشری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد علوم باغبانی دانشگاه گیلان، ۲- استادیار گروه باغبانی دانشگاه گیلان

۳- استادیار گروه باغبانی و بیوتکنولوژی دانشگاه بو علی سینا_همدان

در این مطالعه اثر دو نوع سیتو کینین در غلظت های مختلف بر پرآوری شاخساره های جانبی و نابجا رقم توت فرنگی "Selva" بررسی شد. این آزمون در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۳ تیمار و ۳ تکرار و ۳ نمونه در هر تکرار، انجام شد. شاخص های اندازه گیری شده شامل تعداد شاخساره در هر ریز نمونه و طول شاخساره بوده است. این رقم از نظر شاخص تعداد شاخساره، در تیمارهای ۰/۷۵ و ۱ میلی گرم بر لیتر کینیتین بهترین پرآوری را نشان داد. در تیمار ۰/۷۵، میلی گرم بر لیتر کینیتین به طور متوسط ۹/۸ شاخساره

در هر ریز نمونه و در تیمار ۱ میلی گرم بر لیتر کینتین به طور متوسط ۲۵/۴ شاخساره در هر ریز نمونه تشکیل شد. از نظر شاخص تعداد شاخساره، افزایش غلظت بنزیل آمینو پیورین تا ۰/۷۵ میلی گرم بر لیتر سبب افزایش تعداد شاخساره (به طور متوسط ۲/۴۴ شاخساره در هر ریز نمونه) شد ولی در غلظت ۱ میلی گرم بر لیتر، تولید شاخساره ۷۷٪ کاهش یافت. تیمارهای با غلظت ۰/۵ و ۱ میلی گرم بر لیتر کینتین به ترتیب موجب تولید شاخساره جانبی و نابجا شدند. با توجه به مطالب فوق نتیجه گرفته می شود که بهترین تیمار از نظر سرعت و میزان پرآوری شاخساره، تیمار ۰/۷۵ و ۱ میلی گرم بر لیتر کینتین می باشد. نتایج نشان می دهند که با افزایش غلظت کینتین، سرعت و میزان پرآوری شاخساره نابجا افزایش و با کاهش غلظت کینتین رشد جوانه های جانبی تحریک می شود. همچنین شواهد نشان می دهند که با افزایش تعداد شاخساره در هر ریز نمونه، گیاهچه های تولید شده به عوارض غیر طبیعی شدن مانند حلقه ای شدن برگ و دمبرگ دچار می شوند که علت احتمالی آن افزایش تجمع گازها بویژه اتیلن توسط تعداد گیاهچه های تولید شده در داخل ظرف کشت است. برای کاهش ایجاد این اثرات نامطلوب و کاهش تولید شاخساره نابجا توصیه می شود که از غلظت های کم کینتین (۰/۵ و ۰/۷۵ میلی گرم بر لیتر) استفاده شود.

کلمات کلیدی: توت فرنگی (*Fragaria X ananassa Duch*)، سیتوکینین ها، پرآوری،

شاخساره جانبی، شاخساره نابجا